

Allianz Research | 20 września 2024 r.

## Niemcy: wpływ kontroli granicznych na gospodarkę

Kontrole graniczne wydłużą czas przekraczania granic, średnio o 20 minut, z czym wiąże się wzrost kosztów transportu. Dwie trzecie niemieckiego importu odbywa się przez granice lądowe z krajami sąsiednimi – droższy transport oznaczać będzie spadek importu towarów do Niemiec, Polska jest drugą gospodarką pod względem skali potencjalnych strat. Tym niemniej – ucierpi głównie konkurencyjność niemieckich firm i niemiecka gospodarka (potencjalnie zmniejszając niemiecki PKB nawet o 11,5 mld EUR rocznie).

Co więcej, są też skutki pośrednie – Niemcy są głównym krajem tranzytowym dla wymiany handlowej wewnątrz UE, co skutkować będzie znacznymi opóźnieniami i zwiększonymi kosztami dla firm zaangażowanych w handel międzynarodowy w Europie.

Ludovic Subran  
Główny ekonomista  
[ludovic.subran@allianz.com](mailto:ludovic.subran@allianz.com)

Jasmin Gröschl  
Starszy ekonomista na Europę  
[jasmin.groeschl@allianz.com](mailto:jasmin.groeschl@allianz.com)

### W skrócie:

- Z analiz Allianz Trade wynika, że przywrócenie kontroli granicznych w Niemczech pociągnie za sobą znaczne opóźnienia w transporcie, dodając około 20 minut do typowego przekraczania przejść granicznych w strefie Schengen.
- Wynikające z tego wyższe koszty transportu prawdopodobnie doprowadzą do -9,1% spadku niemieckiego importu towarów a także spadku popytu na usługi o -7,8%, co łącznie da 1,1 mld EUR rocznie.
- Najbardziej ucierpią sektory turystyki i edukacji (+3,5%), a następnie spożywczy (+2,6%) i handel (+2,4%).
- Znacznej redukcji importu do Niemiec doświadczą również branże maszyn i sprzętu elektrycznego a także chemii i farmacji: odpowiednio o 147 mln EUR i 142,1 mln EUR.
- Ogólnie rzecz biorąc, ograniczenia te mogą zwiększyć ryzyko recesji w i tak już niestabilnym środowisku. Kraje sąsiednie odczują to ze względu na silne powiązania w łańcuchu dostaw: import z Holandii prawdopodobnie spadnie o -0,2 mld EUR, podczas gdy import z Polski zmniejszy się o -0,1 mld EUR, a import z Francji o -92,4 mln EUR.

**Niemieckie kontrole graniczne mogą prowadzić do znacznych opóźnień w transporcie ze względu na wydłużony czas oczekiwania i zatory.** W odpowiedzi na trwającą sytuację migracyjną i nielegalną imigrację, Niemcy przywróciły kontrole graniczne na wszystkich swoich granicach lądowych na najbliższe sześć miesięcy. Niektóre z tych środków obowiązują od czasu znacznego napływu migrantów w 2015 r. i po atakach terrorystycznych, zwłaszcza z krajami sąsiednimi, takimi jak Austria, Czechy, Polska i Szwajcaria. Teraz dotyczy to również granic z Danią, Holandią, Belgią, Luksemburgiem i Francją. Te wyrywkowe kontrole graniczne wiążą się z ograniczeniami i **dotatkowymi kosztami przepływu osób, co może negatywnie wpłynąć na turystykę w Niemczech, a także na mobilność osób dojeżdżających do pracy za granicą.**

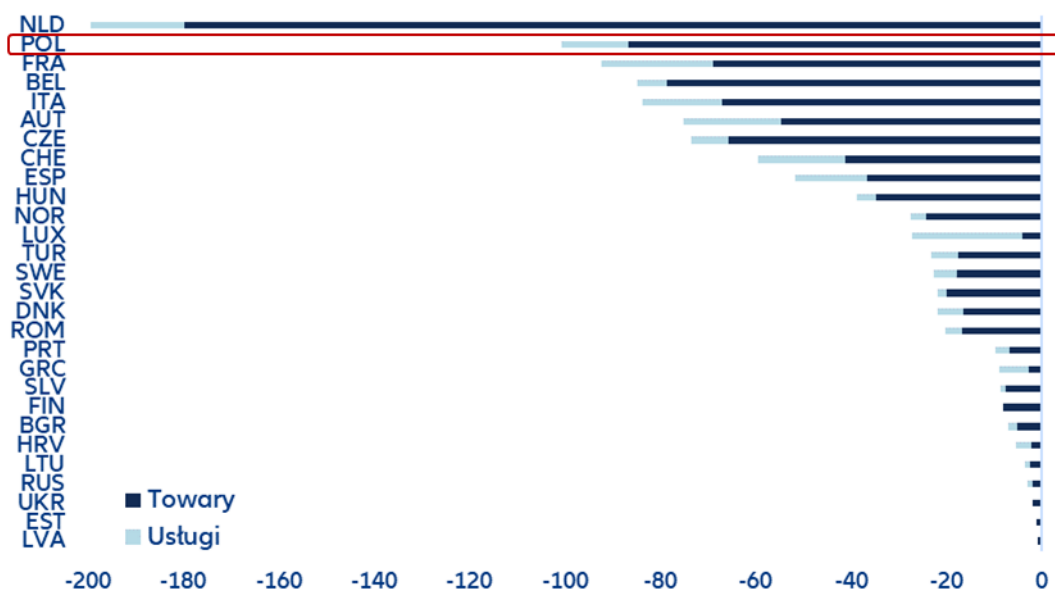
Ponadto, w opinii Allianz Trade można oczekiwać, że wydłużony czas oczekiwania utrudni handel międzynarodowy z powodu zatorów i kontroli ładunków na tymczasowych posterunkach granicznych. Zwiększy to koszty transportu towarów importowanych, zmniejszając konkurencyjność – i tak już niskiej niemieckich producentów – oraz ogólną wymianę handlową. W normalnych warunkach typowe przekroczenie granicy w strefie Schengen zajmuje średnio 3,34 minuty.<sup>1</sup> Jednak nawet tymczasowe kontrole graniczne mogą znacznie spowolnić ruch z powodu opóźnień wynikających z inspekcji lub zatorów spowodowanych zmniejszonym przepływem ruchu i nieefektywną infrastrukturą. Dane dotyczące podróży i odległości sugerują, że przekroczenie zewnętrznej granicy Schengen na trasie tranzytowej może wydłużyć czas podróży o 20 minut. Biorąc pod uwagę rolę Niemiec jako głównego kraju tranzytowego w Europie, zmiany te mogą również

<sup>1</sup> Ze względu na niedoskonałe rozwiniętą infrastrukturę (np. zwężenie drogi, przerwanie autostrady) i wynikające z tego korki, różnica w czasie podróży nie wynosi 0 minut.

skutkować znacznymi opóźnieniami i zwiększonymi kosztami dla firm zaangażowanych w handel międzynarodowy w Europie.

**Kontrole graniczne w opinii Allianz Trade mogą zwiększyć koszty na głównych szlakach transportowych o +1,7% w odniesieniu do towarów i +1,5% dla usług.** Wydłużenie czasu oczekiwania, szczególnie na ruchliwych przejściach, takich jak granica niemiecko-holenderska, przez którą codziennie przejeżdża około 1000 ciężarówek, może znacząco wpłynąć na terminowość dostaw towarów. Nasze szacunki sugerują, że towary importowane od partnerów handlowych z Europy kontynentalnej mogą stać się droższe o +1,7%, podczas gdy usługi mogą odnotować wzrost cen o +1,5%. W rezultacie przewidujemy, że import towarów do Niemiec może potencjalnie spaść o -9,1%, a popyt na usługi o -7,8%. Biorąc pod uwagę, że około dwie trzecie niemieckiego importu odbywa się przez granice lądowe z krajami sąsiednimi, przekłada się to na całkowity roczny spadek o -1,1 mld EUR, -0,9 mld EUR w przypadku towarów i -0,2 mld EUR w przypadku usług. Kraje sąsiadujące zostaną szczególnie dotknięte ze względu na silne powiązania w łańcuchu dostaw (wykres 1). Import z Holandii może spaść o -0,2 mld EUR, przy czym 90% przypadnie na towary, a 10% na usługi. Polski import do Niemiec może odnotować spadek o -0,1 mld EUR (86% w towarach i 14% w usługach), podczas gdy niemiecki import z Francji może spaść o -92,4 mln EUR,  $\frac{3}{4}$  tego spadku będzie dotyczyć spadku importu towarów a  $\frac{1}{4}$  w usługach.

Wykres 1: Ryzyko dla niemieckiego importu rocznie w związku z dodatkowymi kontrolami granicznymi, w mln EUR

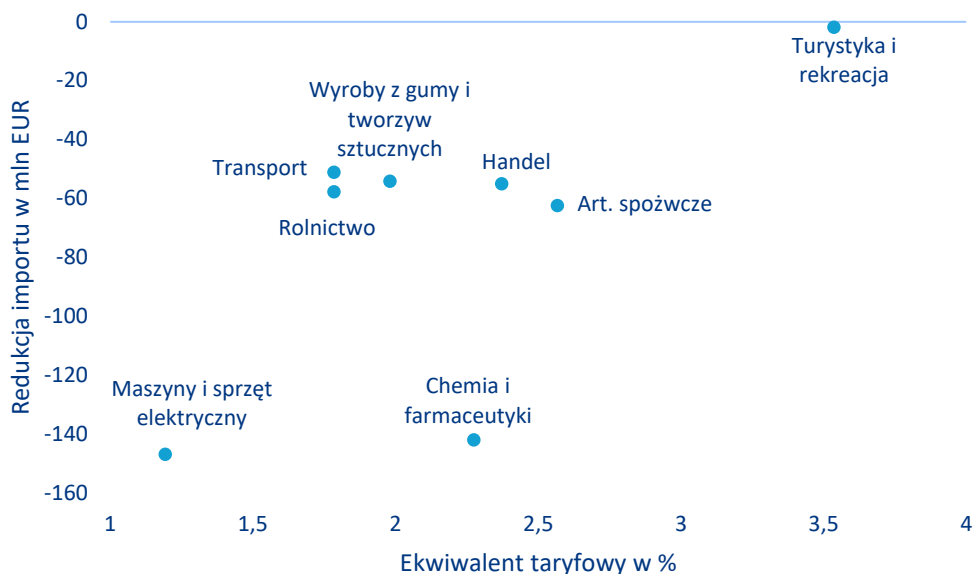


Źródła: Eurostat, Felbermayr, Gröschl i Heiland (2022), Allianz Research. Uwagi: Obliczenia zakładają jedną dodatkową kontrolę graniczną w strefie Schengen na podstawie szacunków dotyczących granic Schengen opartych na Felbermayr, Gröschl i Heiland (2022), z podziałem na handel towarami i usługami. Zakładamy, że handel międzynarodowy poza kontynentem europejskim jest traktowany bez dodatkowych kontroli granicznych. Rokiem bazowym jest 2023 r. dla towarów i usług oraz 2022 r., gdy tymczasowe dane dotyczące usług nie są jeszcze dostępne.

**Zbliżające się reperkusje gospodarcze będą wywierać dodatkową presję na niemiecki przemysł.** Opóźnienia w przepływie towarów mogą mieć znaczące konsekwencje, szczególnie dla sektorów, które w dużym stopniu opierają się na handlu transgranicznym. Zakłócenia w łańcuchu dostaw mogą prowadzić do niedoborów zapasów, zwiększonych kosztów operacyjnych i utraconych możliwości dla branż wrażliwych na czas, takich jak towary łatwo psujące się i produkcja just-in-time. Wśród najbardziej dotkniętych sektorów, sektor turystyczno-rekreacyjny i edukacyjny stoją w obliczu najwyższego wzrostu kosztów handlu o +3,5%, a następnie artykułów spożywczych o +2,6% i usług handlowych o +2,4% (wykres 2). Tymczasem przewidywać można, że maszyny i sprzęt elektryczny, a także chemikalia i farmaceutyki doświadczą zauważalnej redukcji importu, odpowiednio o -147 mln EUR i -142,1 mln EUR, co podkreśla ich znaczenie dla niemieckiej gospodarki. Takie opóźnienia mogą zagrozić statusowi Niemiec jako kluczowego węzła tranzytowego dla handlu europejskiego, czyniąc go mniej atrakcyjnym dla firm zależnych od wydajnej logistyki. Niemieckie firmy, które już zmagają się z presją konkurencyjną i globalnymi wyzwaniem z łańcuchem dostaw, mogą zostać jeszcze bardziej obciążone przez te nowe kontrole. Ponadto rosnące koszty transportu mogą przełożyć się na wyższe ceny dla konsumentów, osłabiając i tak już niski popyt krajowy i potencjalnie hamując wzrost gospodarczy. Ogólnie rzecz biorąc,

czynniki te mogą zwiększyć ryzyko recesji w i tak już niestabilnym środowisku gospodarczym, potencjalnie zmniejszając niemiecki PKB nawet o 11,5 mld EUR rocznie.

Wykres 2: Zagrożony niemiecki import (w mln EUR) i koszty handlu (w %) według sektorów w związku z dodatkowymi kontrolami granicznymi



Źródła: Eurostat, Felbermayr, Gröschl i Heiland (2022), Allianz Research. Uwagi: Obliczenia zakładają jedną dodatkową kontrolę graniczną w strefie Schengen. Zakładamy, że handel międzynarodowy poza kontynentem europejskim jest traktowany bez dodatkowych kontroli granicznych. Rokiem bazowym jest 2023 r. dla towarów i usług oraz 2022 r., gdy tymczasowe dane dotyczące usług nie są jeszcze dostępne. Uwzględniono tylko sektory o statystycznie istotnych szacunkach w tabeli 1 Felbermayra, Gröschla i Heilanda (2022). Obliczenia ekwiwalentu taryfowego zakładają elastyczność wynoszącą pięć; wskazują one, o ile wzrosną koszty handlu przy jednej dodatkowej kontroli granicznej w strefie Schengen.

---

#### Kontakt z Allianz Trade

Grzegorz Błachnio  
+48 601 056 830  
[grzegorz.blachnio@allianz-trade.com](mailto:grzegorz.blachnio@allianz-trade.com)

#### Kontakt z multiAN PR

Artur Niewrządowski  
+ 48 509 433 874  
[artur.niewrzedowski@multian.pl](mailto:artur.niewrzedowski@multian.pl)

---

Oceny te, jak zawsze, podlegają poniższemu zastrzeżeniu.

#### **STWIERDZENIA DOTYCZĄCE PRZYSZŁOŚCI**

Stwierdzenia zawarte w niniejszym dokumencie mogą obejmować perspektywy, stwierdzenia dotyczące przyszłych oczekiwań i inne stwierdzenia dotyczące przyszłości, które opierają się na bieżących poglądach i założeniach kierownictwa i wiążą się ze znanym i nieznanym ryzykiem i niepewnością. Rzeczywiste wyniki, wydajność lub zdarzenia mogą się znacznie różnić od tych wyrażonych

lub sugerowanych w takich stwierdzeniach dotyczących przyszłości.

Takie odchylenia mogą wynikać m.in. z (i) zmian ogólnych warunków gospodarczych i sytuacji konkurencyjnej, w szczególności w zakresie podstawowej działalności Grupy Allianz i na podstawowych rynkach, (ii) wyników rynków finansowych (w szczególności zmienności rynku, płynności i zdarzeń kredytowych), (iii) częstotliwości i dotkliwości ubezpieczonych zdarzeń szkodowych, w tym katastrof naturalnych, oraz rozwoju kosztów szkód, (iv) poziomów i trendów śmiertelności i zachorowalności,

(v) poziomu uporczywości, (vi) w szczególności w działalności bankowej, zakres niewykonania zobowiązań kredytowych, (vii) poziomu stóp procentowych, (viii) kursy wymiany walut, w tym kurs wymiany EUR/USD, (ix) zmiany przepisów prawa i regulacji, w tym przepisów podatkowych, (x) wpływ przejęć, w tym związane z nimi kwestie integracji, oraz środki reorganizacyjne,

a także (xi) ogólne czynniki konkurencyjne, w każdym przypadku w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i/lub globalnej.

Wystąpienie wielu z tych czynników może być bardziej prawdopodobne lub bardziej wyraźne w wyniku działań terrorystycznych i ich konsekwencji.

#### **BRAK OBOWIĄZKU AKTUALIZACJI**

Firma nie zobowiązuje się do aktualizowania jakichkolwiek informacji lub stwierdzeń dotyczących przyszłości zawartych w niniejszym dokumencie,

z wyjątkiem wszelkich informacji, których ujawnienie jest wymagane przez prawo.